

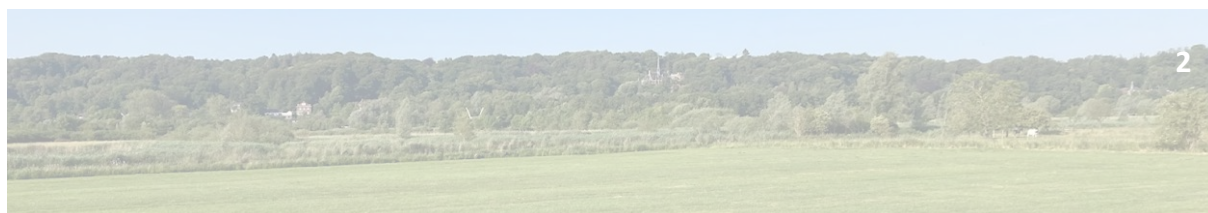
Jaarverslag 2024

via natura

Inhoud

1. Inleiding door Ton Duffhues, voorzitter Via Natura	3
2. Projecten in uitvoering vanuit het Landschapsontwikkelingsplan 2015-2025.....	7
3. Biodiversiteit en natuurinclusieve landbouw	10
4. Living Lab Ooijpolder – Groesbeek	11
5. Groene Mantel, kansrijke ontwikkelingen voor meer biodiversiteit en landschap?	13
6. Bestuur Via Natura.....	15
7. Vooruitblik 2025.....	17

1. Inleiding door Ton Duffhues, voorzitter Via Natura

De kracht van het gebied

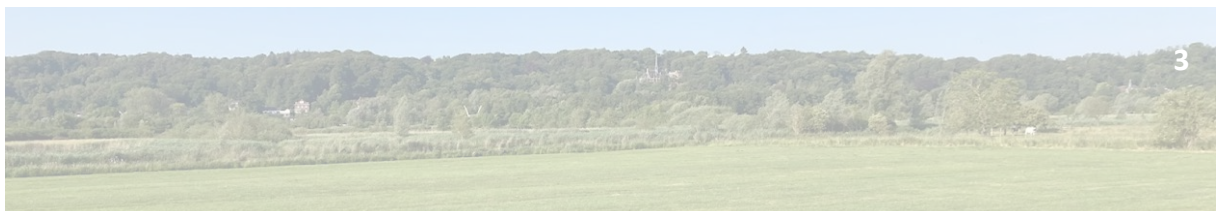
“Via Natura zegt ‘Het landschap is van iedereen’, maar mij is niet duidelijk wat jullie er nu mee bedoelen”. Die uitspraak kreeg ik op mijn bordje tijdens een etentje met studievrienden. “Ik woon in Groesbeek, geniet van wandel- en fietstochten in de gemeente Berg en Dal, maar heb als burger met een klein tuintje toch niets te zeggen over het gebruik en het beheer van het landschap, laat staan over het bezit. Dat is toch aan boeren, natuurorganisaties, grondeigenaren en overheden?”, zei de een. De ander bracht in: “Ik mag hopen dat de overheid wetten en regels handhaaft om ervoor te zorgen dat het landschap niet vernacheld wordt en daarnaast neem ik aan dat mijn contributie aan Natuurmonumenten goed besteed wordt”. Teleurgesteld reageerde ik nogal fel op deze tamelijk passieve opstelling. “Voelen jullie je dan nauwelijks of niet betrokken en verantwoordelijk voor dat mooie, maar ook kwetsbare landschap”, probeerde ik. Helaas wist ik niet meteen de juiste snaar te raken bij mijn vrienden. Ondertussen verschoof het gesprek naar de herkomst van het eten op ons bord. Thuisgekomen bleef het spoken in mijn hoofd en kwamen enkele gedachten op over de boodschap die Via Natura wil uitdragen met ‘Het landschap is van iedereen’.

Landschap als ‘common good’

Onze basisgedachte is dat landschap per definitie een collectief goed is. Dit houdt in dat niemand zich het landschap kan toe-eigenen, ook niet de juridische eigenaar van de grond. Het is dus niet “Dat is van mij en ik doe ermee wat ik wil”, maar “Het is een ‘common good’ waarvan ik beheerder mag zijn”. Of nog specifieker, het landschap is van zichzelf, gedurende eeuwen gevormd door klimaat en geo-fysieke krachten en aangekleed door een levende gemeenschap van zowel mensen, dieren als planten. We hebben het in bruikleen van toekomstige generaties.

Samenspel natuur en cultuur

Een tweede gedachte sluit daarop aan. Het landschap heeft zich ontwikkeld in een voortdurend ruimtelijk samenspel van natuur en cultuur, van krachten in de natuur tot ingrepen van de mens. Zo is ook het huidige landschap van de gemeente Berg en Dal te lezen. De Ooijpolder waar de rivier de Waal een flinke stempel op heeft gedrukt door zand en kleiafzettingen, kolken en strangen, ooibossen, natte weilanden; de mens die hierop gereageerd heeft met onder meer dijken, systemen voor afwatering, huisterpen en kleiafgravingen ten behoeve van steenfabricage. Hetzelfde geldt ook voor de landschappen rond de stuwwal en bij Groesbeek. De ijstijd zorgde onder meer voor hoogteverschillen, kwelwater en leemlagen als natuurlijke condities voor de bewoners van het gebied. Om in dit gebied een bestaan op te bouwen ontkwamen ze niet aan ontbossen, ontginnen, bemesten en aan maatregelen ter bescherming tegen het water. In beide delen van de Gemeente Berg en Dal ging het menselijk ingrijpen overigens gepaard met een sociale en economische tweedeling. Een relatief kleine groep van grootgrondbezitters, grote boeren en rijke stedelingen deelden eeuwenlang de lakens uit in het gebied. De meeste overige bewoners hadden een armoedig

bestaan als kleine boer, trekarbeider of ambachtsman en leefden in grote afhankelijkheid van zowel die elite als de natuurlijke omstandigheden.

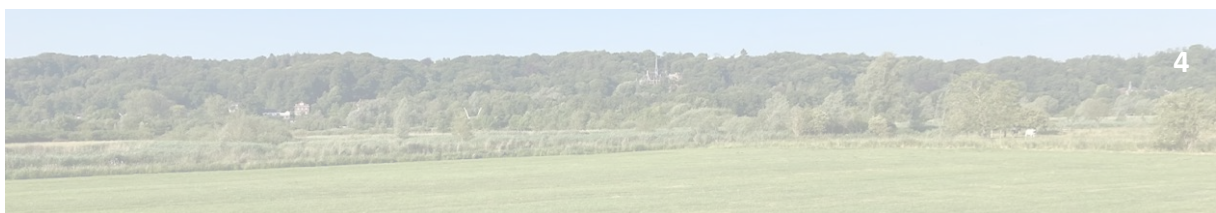
Demografie en technologie

Demografie en technologie hebben dat samenspel van mens en natuur met name de laatste 150 jaar ingrijpend veranderd. Het aantal inwoners groeide gestaag en dit betekende een groter beslag op de ruimte door woningen, fabrieken, kantoren, recreatie, wegen en andere infrastructuur. Kunstmest, mechanisatie en veredeling van planten en dieren zorgden ervoor dat de boeren hun productie konden opvoeren en grotere oppervlaktes konden bewerken. Rationalisatie van de bedrijfsvoering werd dat genoemd: hogere productie per arbeidskracht, vee-eenheid en hectare. Effect was dat met name vanaf het midden van de vorige eeuw grote delen van het agrarisch cultuurlandschap ingrijpend veranderde: heggen en bomen verdwenen, kleine kavels werden tot grotere samengevoegd, grotere stallen verrezen met silo's en mestopslag.

De boeren raakten hiermee ingeklemd tussen vrije marktwerking en overheidsbeleid. Ze maakten van daaruit keuzes die uiteindelijk ongunstig uitpakte voor de biodiversiteit en de kwaliteit van de bodem en het water, met verschraving van het landschap als gevolg. In de tijd dat de boeren deze rationalisatieslag maakten, ontdekten recreanten en natuurbeschermers de schoonheid en kwetsbaarheid van natuur en landschap. Vanaf het begin van de jaren zeventig van de 20^e eeuw ageerden natuurbeschermers en milieugroepen tegen de bedreigingen van het landschap. Dat varieerde van verzet tegen de verlegging (bochtafsnijding) van de Waal tot en met bezwaren tegen de bouw van grotere stallen voor kippen, varkens of koeien. Groeiende ergernis was er over het bovenmatig gebruik van mest en gewasbeschermingsmiddelen en de effecten hiervan op bodem, lucht en water. Gevolg van een en ander was dat in het beleid van de overheid maar ook in de beleving van veel boeren en burgers natuur en landbouw als min of meer gescheiden werelden functioneel uit elkaar werden getrokken, met alle gevolgen van dien voor het denken over landschap en landschapsontwikkeling.

Versplinterd landschap als uitdaging

Deze functioneel min of meer gescheiden werelden zorgden voor een versplinterd landschap. Dit werd een gevoelig onderwerp in de politieke en maatschappelijke arena. Ook in Berg en Dal heeft die functiescheiding ertoe geleid dat de verschillende belangen en visies uitvergroot werden en tegenover elkaar kwamen te staan. Vanuit de beste bedoelingen en nobele motieven hadden de verschillende partijen – de landbouw, natuurorganisaties, milieugroepen, recreatieondernemers – doorgaans de neiging hun eigen stokpaardjes te berijden en werkten ze afzonderlijk aan hun eigen programma's. Rond het jaar 2000 werd dit patroon voor het eerst enigszins doorbroken met de oprichting van agrarische natuurvereniging De Ploegdriever. Een doorbraak kwam er ook in 2005 met de komst van Via Natura als landschapsfonds en de start van het Landschapsontwikkelingsplan, een meerjarenprogramma voor herstel en bescherming van het landschap in het gebied van de huidige gemeente Berg en Dal. De resultaten van alle inspanningen zijn inmiddels op vele

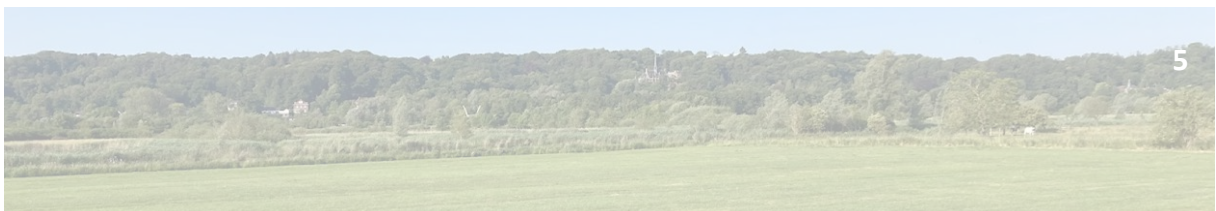
plekken zichtbaar: akkerranden, heggen, boerenlandpaden etc. De scheiding van functies bleef echter een heet hangijzer. Daar kwam bij dat koolstofdioxide (CO₂) en stikstof zowel de natuur als de landbouw en het landschap in een verstikkende greep hielden.

Figuur 1. Haag langs boerenlandpad naast agrarisch perceel in Persingen

Gebied-specifiek karakter van landschap

De derde gedachtegang betreffende 'Het landschap is van iedereen' gaat over een gemeenschappelijk (historisch) besef van het gebied-specifieke karakter. De uitdaging ligt niet langer in het uitvergrooten van de verschillen en de tegenstellingen maar bij het ontwikkelen van een collectief gedeelde landschapsbiografie die ruimte geeft aan een diversiteit van waarden en belangen. Waar de ene bewoner het landschap vooral ziet als een economisch te exploiteren goed (voedsel, energie, recreatie), zal de ander de heilzame, educatieve en zelfs spirituele werking of de intrinsieke waarde van de natuur benadrukken. Die verschillen mogen er zijn, althans tot op zekere hoogte. De kunst is echter om niet langer in losse 'erven' te blijven denken, maar in 'verbonden landschappen' (aldus Joks Janssen). Niet langer versplintering van landbouw en natuur maar zoeken naar samenhang en synergie vanuit verbonden gemeenschappen. Dat geldt ook voor andere claims op de fysieke ruimte met impact voor het landschap.

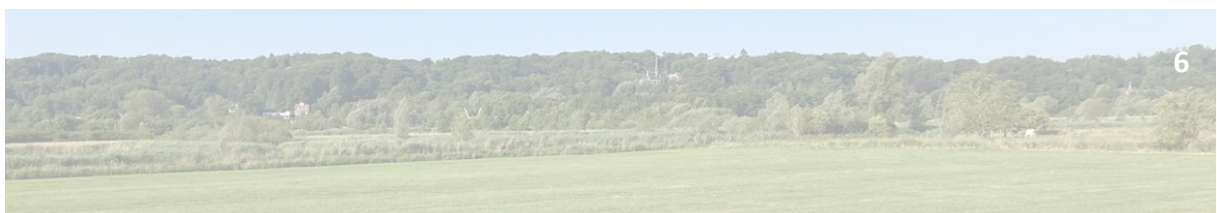
Een dergelijke benadering geeft de boeren ongetwijfeld meer vertrouwen in de mogelijkheden om de toekomst van hun bedrijf duurzaam vorm te geven, niet alleen als producent van voedsel en grondstoffen maar ook als beheerder van de natuur en stoffeerder van het landschap. Opties zijn dan bijvoorbeeld de omschakeling naar natuurinclusief boeren of het kiezen van meer streekgebonden productie en afzet. Ook voor natuur- en milieuorganisaties is er veel te winnen, bijvoorbeeld een breder draagvlak onder de bevolking. Voor alle partijen in het gebied geldt dan: minder werken in competitie en meer in coöperatie. Dit helpt ook het loslaten van vastgeroeste beelden over boeren en landbouw enerzijds en natuur en natuurbeschermers anderzijds. Open dialogen zijn nodig om de wederzijdse dilemma's te delen en oplossingen te vinden. Een gemeenschappelijk besef van de eigenheid van het gebied ziet Via natura als de grote uitdaging waar het landschap en de samenleving om vragen. Wellicht begint ook daar de oplossing van de vraagstukken rond CO₂ en stikstof, en niet langer bij statistische berekeningen, abstracte meetmodellen of juridische haarkloverijen.

Op naar 20 jaar Via Natura

Via Natura heeft zich in 2024 via uiteenlopende activiteiten ingezet om de kwaliteit van het landschap te behouden en te versterken. Essentieel voor onze werkwijze was steeds het gezamenlijk optrekken met andere partijen en het vervullen van een brugfunctie tussen de diverse stakeholders: wetenschappers, boeren, gemeente, natuurorganisaties, milieugroepen en scholen. Inhoudelijk spitsten onze bijdragen zich vooral toe op herstel van biodiversiteit via concrete veldproeven op boerenland en met boeren, en op educatie en communicatie. We mogen er trots op zijn, dat onze aanpak en de resultaten als voorbeeld en inspiratie dienen voor diverse instanties en overheden buiten ons werkgebied.

'Het landschap is van iedereen!'

Ton Duffhues, voorzitter Via Natura

2. Projecten in uitvoering vanuit het Landschapsontwikkelingsplan 2015-2025

Participatieplan Biodiversiteitsplan gemeente Berg en Dal

Via Natura zou een belangrijke bijdrage gaan leveren aan het uitvoerbaar maken van het *biodiversiteitsplan* van de gemeente. In opdracht van de gemeente deed bureau Natuurbalans het voorwerk. Helaas liep dat voorwerk een flinke vertraging op zodat Via Natura er niet mee aan de slag kon in 2024. Wat niet hielp was dat het ook niet lukte om de pilot *basiskwaliteit natuur* een vervolg te geven. De soortenorganisaties bleken er landelijk nog niet uit te zijn hoe dit concept handen en voeten gegeven kan worden.

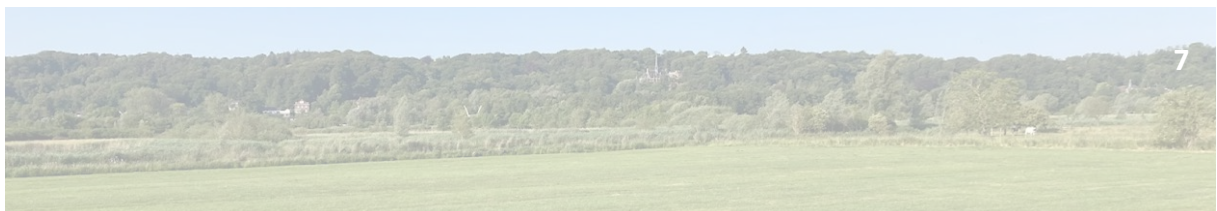
Ontwerp je schooltuin

Een mooi voorbeeld van jong geleerd - oud gedaan is een activiteit met de kinderen van de bovenbouw van basisschool Op Weg in Ooij: Ontwerp je schooltuin. Samen met de leerlingen is in het najaar van 2024 gestart met het vergroenen van een smalle reststrook langs de klaslokalen van groep 4 tot en met 7.

Steeds meer studies tonen aan dat alleen al van het uitzien op groen een rustgevend effect uitgaat. Leerlingen van groep 7 leren in de lessen hoe ze zelf een tuintje kunnen aanleggen volgens een vooropgezet plan. Bovendien krijgen kinderen oog voor hoe de groene strook door de seizoenen heen tot leven komt met allerlei diersoorten die er een plek gaan vinden. Met de aanleg van de groenstrook ontstaat er een wand van bloeiende planten langs de klaslokalen, terwijl de leerlingen nu nog uitzien op een parkeerplaats.

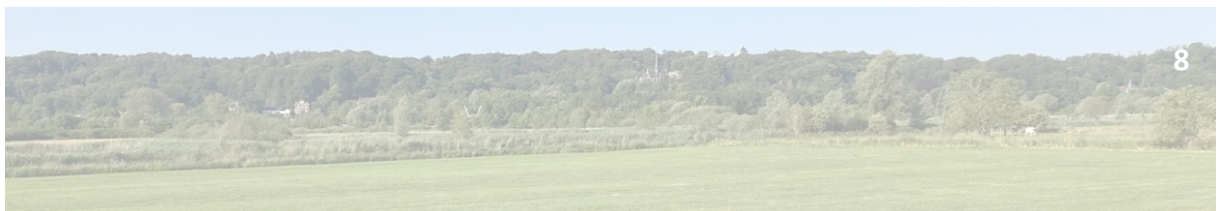
De leerlingen van groep 7 van basisschool Op Weg hebben in het kader van het lesthema 'Planten' vorig schooljaar al een ontwerp gemaakt voor een stukje schooltuin. Het betrof twee lessen waarin uitleg werd gegeven over de stappen van ontwerpen. Voor wie ontwerp je? Wat vind je mooi? Wat is goed voor biodiversiteit? Hoe teken je op schaal? Hoe kies je de juiste planten bij je ontwerp?

In het voorjaar van 2025 zijn groep 4 tot en met 6 van basisschool Op Weg aan de beurt om hun stukje tuin aan te leggen. Het kiezen van de juiste bloeiende planten past goed bij het thema dat in de lessen aan bod komt: 'Dieren' (groep 5 en 6) en 'Alles wat groeit en bloeit' (groep 4). Ook nu verzorgt Via Natura de lessen met als doel dat leerlingen meer oog krijgen voor wat goed is voor mens en dier en zich vervolgens verbonden en verantwoordelijk gaan voelen voor het groen dat hen omringt.

Figuur 2. Leerlingen van basisschool 'Op weg' aan de slag in de schooltuin (foto: Linda Heijmans)

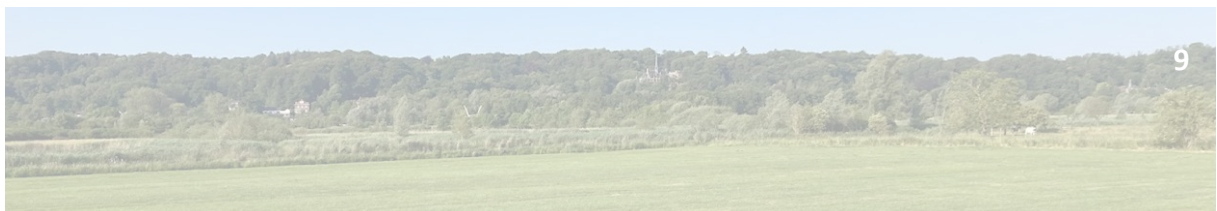

Omgevingsvisie gemeente Berg en Dal

Samen met onze partnerorganisaties, verenigd in het *Wylerbergoeverleg*, hebben we diverse ontwikkelingen in het gebied besproken. In een gesprek met de wethouder hebben we benadrukt dat we in het kader van de omgevingsvisie gezamenlijk het belang van natuur en landschap vertegenwoordigen. De organisaties die deelnemen aan het Wylerbergoeverleg werken nu kritisch maar constructief samen op specifieke thema's en vraagstukken binnen de gemeente, waarbij natuur en landschap aan het kortste eind dreigen te trekken. Dit geldt bijvoorbeeld voor de details in de ontwikkeling van het rietmoeras in de Ooijse Graaf, maar ook bij grotere woningbouwprojecten aan de randen van dorpen of in of nabij natuurbosgebieden. Via Natura doet vaak voorstellen om partijen samen te brengen of ziet voor zichzelf een rol weggelegd om oude afspraken uit het *Landschapsontwikkelingsplan* -met name rond groenblauwe diensten - levendig te houden wanneer die dreigen vergeten te worden. Dit blijkt een terugkerend onderwerp te zijn, bijvoorbeeld bij de afstemming van het beheer in het buitengebied van de gemeente.

Wandelknooppunten

Aan de zijlijn heeft Via Natura meegedacht over de criteria en de indeling van het wandelknooppuntensysteem in ons gebied. De dichtheid van de wandelpaden in onze gemeente is dermate groot dat een knooppuntensysteem eigenlijk niet nodig is. Toch is het goed om aan te sluiten bij de wandelstructuur in de buurgemeenten. Hoewel de provincie hierin investeert, is het raadzaam om te bedenken dat het onderhoud van zo'n structuur voor rekening van de gemeente gaat komen. Een lastige afweging.

3. Biodiversiteit en natuurinclusieve landbouw

Het project '[praktijkexperiment kruidenrijk grasland](#)' ging in het najaar van 2022 van start en is in 2024 afgesloten. Via Natura werkte in dit project samen met het Louis Bolk Instituut, Living Lab Ooijpolder-Groesbeek, en de Ploegdriever. Er zijn in totaal 6 bijeenkomsten georganiseerd met een groep van 10 veehouders, een drietal onderzoekers van het living lab, vertegenwoordigers van de Ploegdriever en uiteraard een deskundige begeleider van het Louis Bolk Instituut. De bijeenkomsten vonden zoveel mogelijk in het veld plaatst. De experimenten van de universiteit zijn uitgevoerd op een perceel grasland van een boer-deelnemer.

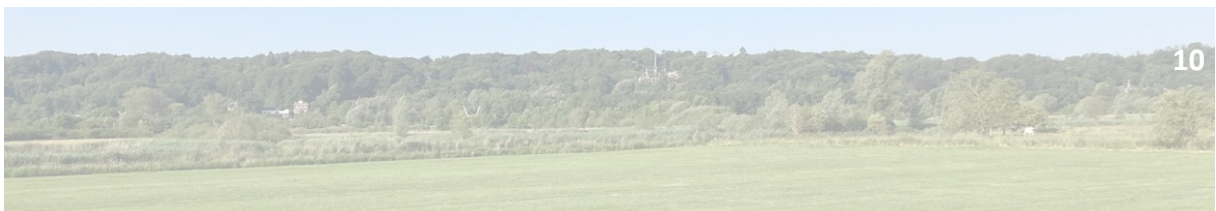
Voor alle deelnemers van de groep – boeren en onderzoekers – was het doorlopende thema van dit experiment het zoeken naar de balans tussen kruidenrijkdom en opbrengst van het grasland. Voor de meeste boeren-deelnemers betekende dit het verkennen van een andere manier van werken. De onderzoekers stimuleerden het gesprek over biodiversiteit en met name dan de functionele biodiversiteit. Dit hielp de ondernemers om kritisch het experiment te volgen en inzichten op te doen over de biodiversiteit van de bodem onder hun 'nieuwe' kruidenrijk grasland.

Figuur 3. Excursie naar Hof zum Walde in Spijk

Een [excursie](#) naar het bedrijf van Emiel en Esther Stam was erg inspirerend vanwege het vakmanschap die deze agrarische ondernemers lieten zien en de keuzes die zij in de loop der jaren hebben gemaakt.

In november 2024 is dit tweejarig experiment [geëvalueerd](#) en heeft ieder voor zich conclusies kunnen trekken. Via Natura is er trots op dat 9 van de 10 agrarische deelnemers erg enthousiast is geworden over kruidenrijk grasland en zelfs aan uitbreiding van het areaal zit te denken. Gelukkig heeft Via Natura in een gemeenschappelijke inspanning met de onderzoekers van het living lab ervoor kunnen zorgen dat dit succesvolle praktijkexperiment nog twee jaar door kan gaan, inclusief de professionele begeleiding en de veldbijeenkomsten met de hele groep.

4. Living Lab Ooijpolder – Groesbeek

Langjarig onderzoek in het kader van herstel [deltaprogramma](#) biodiversiteit (agrarisch cultuurlandschap)

In 2021 hebben ondernemers en onderzoekers van de Radboud Universiteit de uitdaging opgepakt om kennis te ontwikkelen en te delen op weg naar herstel van biodiversiteit in samenhang met natuurinclusieve landbouw: het Living Lab onderzoek. De samenwerking tussen Via Natura en de onderzoekers kreeg een impuls door het toen al lopende project 'grip op biodiversiteit'. Het Living Lab onderzoeksprogramma maakt deel uit van het nationale Deltaprogramma herstel voor biodiversiteit.

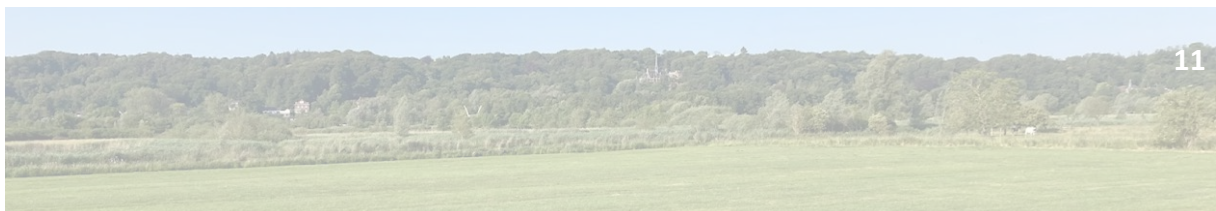
Het zogenaamde [Living labonderzoek Ooijpolder – Groesbeek](#) bestrijkt een periode van 5 jaar. Het betreft een uniek integraal onderzoek dat vanuit de volgende vier disciplines wordt uitgevoerd:

1. Ecologie (Robin Lexmond)
2. Bodemchemie en -biologie (Rosa Boone)
3. Economie, bestuur en beleid (Bibi Witvliet)
4. Sociale samenhang en netwerkvorming (Sabine Baumgarten)

Voor ons werkgebied heeft het Living Lab een grote meerwaarde. Het bouwt voort op de inspanningen die al jarenlang geleverd zijn om de kwaliteit van natuur en landschap te versterken. Door die ervaringen en de contacten van Via Natura met ondernemers kon het Living Lab een vliegende start maken.

Robin Lexmond doet onderzoek naar de invloed van landschapselementen op de biodiversiteit van insecten. Het tweede onderzoek van Rosa Boone gaat over het bodemleven. Hierover is al vaker gepubliceerd via de blogs op de site van Via Natura/biodiversiteit.

Door enkele student-onderzoekers is in 2024 aanvullend onderzoek gedaan, [onder andere naar nachtvlinders](#).

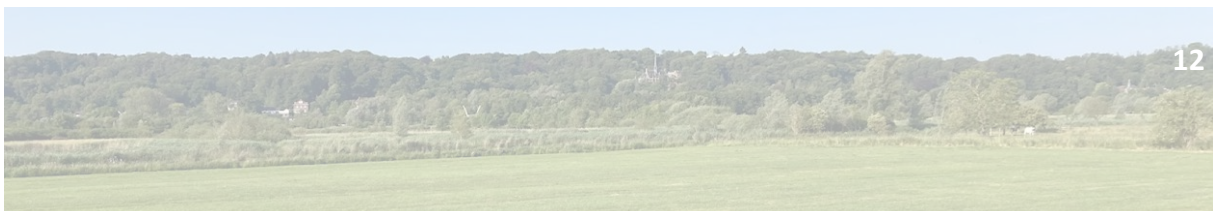

Figuur 4. LED-emmer naast een haag om nachtvlinders te monitoren (foto: Jelle Wissink)

Het derde onderzoek gaat over beleid en regelgeving. Bibi Witvliet heeft een wetenschappelijk paper geschreven over dit onderwerp. Welke regelingen werken mee in het streven naar herstel van biodiversiteit en welke frustreren juist dat agrarische ondernemers in actie komen?

Tenslotte is er het vierde onderzoek van Sabine Baumgarten. Zij heeft met veel vrijwilligers, bestuurders en professionals in het gebied gesproken, ook met Via Natura. Mede op basis daarvan heeft ze een reconstructie gemaakt van het gebiedsproces rond natuur, landschap en landbouw in het gebied en het netwerk van actoren dat hierbij een rol heeft gespeeld. Vervolgens heeft ze een analyse gemaakt van de onderlinge samenwerking en hoe in het recente verleden soms wel en soms niet verschillen en tegenstellingen overbrugd konden worden. Deze is te lezen in het [Vakblad Natuur, Bos en Landschap](#).

5. Groene Mantel, kansrijke ontwikkelingen voor meer biodiversiteit en landschap?

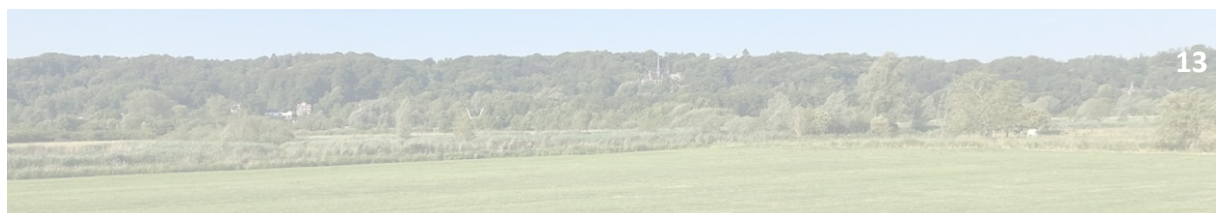
Ooijpolder als voorbeeld

Sinds 2023 is Via Natura actief betrokken bij het *project Groene Mantel*. Dit is een samenwerking tussen de vijf gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Wijchen en Druten. Het doel is om in alle gemeenten een [groenblauwe dooradering](#) te realiseren naar het voorbeeld van de Ooijpolder. Onder de mooie projectnaam Groene Mantel willen deze gemeenten zich profileren binnen de *Groene Metropool Regio* om naast alle belangen die spelen samen te werken aan behoud en ontwikkeling van een robuust, vitaal landschap dat zowel een meerwaarde vormt voor de agrarische ondernemers als voor de inwoners en recreanten die in het gebied wonen en verblijven.

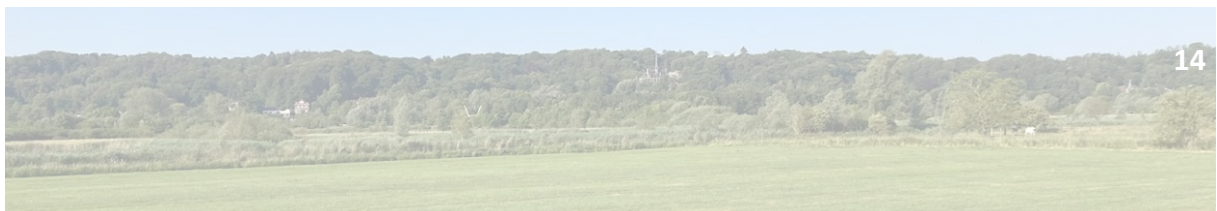
Via Natura is officieel partner binnen dit project op basis van de ervaringen en deskundigheid die we in de Ooijpolder-Groesbeek door de jaren heen hebben opgedaan. Via Natura heeft bijgedragen aan een plan van aanpak dat in het voorjaar is aangeboden aan de gedeputeerde van de provincie Gelderland. Daardoor heeft het gebied het predicaat [koploperproject](#) gekregen. Er zijn in het najaar nog 9 projecten geformuleerd in het kader van de regeling klimaatadaptatie, maar helaas heeft de provincie deze projecten niet gehonoreerd.

Figuur 5. Bijeenkomst in februari 2024 met agrarische ondernemers, natuurorganisaties en ambtenaren van gemeenten, provincie en waterschap in het kader van de Groene Mantel (foto's van de Groene Metropoolregio).

De patstellingen in de landelijke politiek over stikstof en het gebruik van de schaarse ruimte hebben als gevolg dat ook de provincies hun beleid niet kunnen concretiseren. Dat levert voor alle partijen veel onzekerheid op, niet in het minst voor de agrarische ondernemers maar ook voor alle andere betrokkenen bij natuur en landschap waaronder Via Natura en de gemeente. Plannen lopen vertraging op en het risico bestaat dat enthousiaste organisaties en individuele burgers een stapje terug doen. Via Natura blijft hopen op een goede afloop zodat alle betrokkenen weten waar ze aan toe zijn en we werkelijk aan de slag kunnen. Via Natura heeft de opdracht '*Werkwijze uitvoering Groene Mantel*' geaccepteerd en blijft zich ervoor inzetten dat er in het veld iets gaat gebeuren.

6. Bestuur Via Natura

In verschillende opzichten is 2024 een overgangsjaar. Volgens de statuten hebben twee leden van het bestuur de maximale termijn van twee maal vier jaar volgemaakt. Dat zijn voorzitter Ton Duffhues en bestuurder Henk-Jan Kooij. De zoektocht naar nieuwe bestuurders is in 2024 gestart en heeft geleid tot de benoeming van een nieuw bestuurslid: Maarten Leseman. Per eind 2024 staat dus nog een vacature nog open die in 2025 ingevuld zal worden. Omdat een andere bestuurder vanwege gezondheidsklachten voortdurend moest afhaken hebben Ton Duffhues en Henk-Jan Kooij toegezegd voorlopig beschikbaar te blijven, vooral ook met het oog op de voorbereiding van de werkzaamheden ten behoeve van het 20-jarig bestaan in 2025.

Ook qua uitvoerende werkzaamheden is 2024 een overgangsjaar. Tiny Wigman heeft in 2023 aangegeven geleidelijk een aantal taken te willen afstoten. Linda Heijmans is destijds bereid gevonden een aantal secretariële en coördinerende taken over te nemen. Helaas liep dit anders vanwege gezondheidsklachten van Linda. Tiny heeft meer taken opgepakt en we hebben als Via Natura ingezet op een flexibel netwerk van mensen die kunnen bijspringen ten behoeve van specifieke opdrachten. Linda heeft inmiddels aangegeven wel bereid te zijn om in het bestuur van Via Natura zitting te nemen. In 2025 volgt de benoeming.

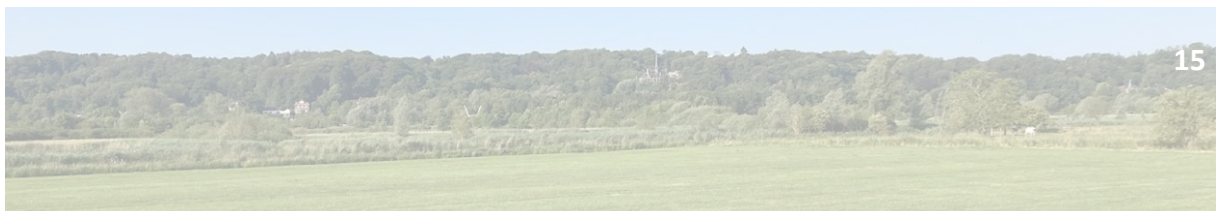
De samenstelling van het bestuur d.d. 31 december 2024:

- Michel Hengst, penningmeester
- Teun Timmermans, secretaris
- Maarten Leseman, bestuurslid
- Natasja Giesbers, bestuurslid

- Henk-Jan Kooij, adviseur
- Ton Duffhues, adviseur

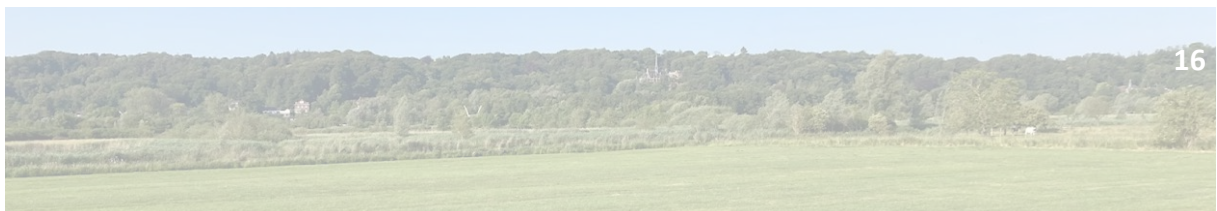
Samenwerking gemeente Berg en Dal

De samenwerking met de gemeente is in 2024 naar beider wens verlopen. Ten grondslag hieraan lag de Samenwerkingsovereenkomst die Via Natura en de gemeente Berg en Dal in 2023 voor twee jaar zijn overeengekomen. Inmiddels is deze voor de jaren 2025 en 2026 verlengd. Regelmatig is er ambtelijke afstemming en bestuurlijk overleg met wethouder en ambtenaren.

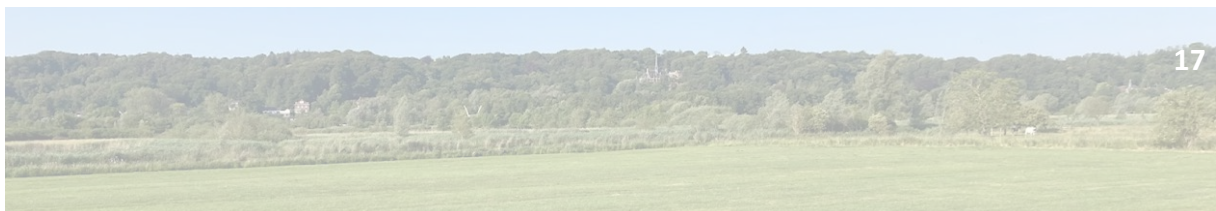
Figuur 6. Linda Heijmans van Via Natura op 'Kweek uit de Streek'-markt

7. Vooruitblik 2025

Veel aandacht is gericht op het organiseren van festiviteiten rond het 20-jarig bestaan. Dat doen we in samenwerking met andere jubilerende organisaties: de Ploegdriever die 25 jaar bestaat en Stichting Landschapsbeheer Ooijpolder-Groesbeek (SLOG) die ook een kwart eeuw oud is. Het is een elk geval de bedoeling om een film door Rik van der Linden te laten maken (Firma Film), een aantal podcasts op te nemen en eind 2025 een symposium te organiseren. Meer informatie is te vinden via www.vierhetlandschap.nl

Verder zal Via Natura een actieve rol spelen in het project Groene Mantel, zowel in de uitvoering als in het bestuurlijke overleg. Met de onderzoekers van het Living Lab werken we aan de afronding van hun omvangrijke project en gaan we op zoek naar een mogelijk vervolg. De uitbouw van de samenwerking met de partnerorganisaties – onder meer in het Wylerbergoverleg – heeft ook onze prioriteit. Dat geldt ook voor de samenwerking met de gemeente Berg en Dal.

© 2025 Stichting Via Natura

<https://www.vianatura.nl>

